

Inleiding in de Algebraïsche Topologie, najaar 2019, oefenopgaven - week 6

Opgave 1. Veronderstel dat de ruimte X samenhangend en lokaal wegsamenhangend is, en een universele overdekkingsruimte heeft. Zij $x \in X$, zij $H \subseteq \pi_1(X, x)$ een ondergroep en veronderstel dat H eindige index d heeft in $\pi_1(X, x)$. Laat zien dat de overdekkingsafbeelding $p: Y \rightarrow X$ die bij H hoort via de Galois-correspondentie een d -bladige overdekkingsafbeelding is.

Opgave 2. Zij S^1 de cirkel, zij $Y = \mathbb{R}^2 = \mathbb{R} \times \mathbb{R}$ en $X = S^1 \times S^1$. Zij $p: Y \rightarrow X$ de overdekkingsafbeelding gegeven door $(u, v) \mapsto (\exp(2\pi i u), \exp(2\pi i v))$. Laat $a, b, c, d \in \mathbb{Z}$ een viertal elementen zijn waarvoor geldt dat $ad - bc \neq 0$. Laat $q: X \rightarrow X$ de continue afbeelding zijn gegeven door $(z, w) \mapsto (z^a w^b, z^c w^d)$.

(i) Beschrijf een homeomorfisme $\tilde{q}: Y \rightarrow Y$ met $\tilde{q}(0, 0) = (0, 0)$ zodat het diagram

$$\begin{array}{ccc} Y & \xrightarrow{\tilde{q}} & Y \\ \downarrow p & & \downarrow p \\ X & \xrightarrow{q} & X \end{array}$$

commutatief is.

- (ii) Laat zien dat een dergelijke \tilde{q} uniek is.
- (iii) Laat zien dat $q: X \rightarrow X$ een overdekkingsafbeelding is met eindig veel bladen. Bereken het aantal bladen van $q: X \rightarrow X$.

Opgave 3. Als π een groep is en S een rechts- π -verzameling, dan definiëren we de verzameling

$$\text{Aut}_\pi(S) = \{f: S \rightarrow S \text{ bijectie} : \forall \alpha \in \pi \forall s \in S: f(s \cdot \alpha) = f(s) \cdot \alpha\}.$$

- (i) Laat zien dat de verzameling $\text{Aut}_\pi(S)$ een groep vormt met als groepsbewerking samenstelling van afbeeldingen.

Zij X een samenhangende en lokaal wegsamenhangende ruimte. Laat $p: Y \rightarrow X$ een overdekkingsafbeelding zijn met Y samenhangend. Kies een basispunt $x \in X$ en laat Y_x de vezel zijn van p boven x . De monodromiewerking maakt van Y_x op natuurlijke wijze een rechts- π -verzameling, waarbij $\pi = \pi_1(X, x)$.

- (i) Laat zien dat de toekenning $\varphi \mapsto \varphi|_{Y_x}$ een groepshomomorfisme

$$\psi: \text{Aut}(Y/X) \rightarrow \text{Aut}_\pi(Y_x)$$

levert.

- (ii) Bewijs dat ψ een groepsisomorfisme is.

Opgave 4. Maak Opgave 14.3 uit Fulton.